

EEN DUURZAME KADERNOTA??

Inleiding

Voorzitter,

Ik had de titel voor mijn bijdrage 'Een Duurzame kadernota met een ??' al bedacht toen we het memo ontvingen over de meicirculaire. Hoe Duurzaam is de kadernota? De financiële gevolgen van de circulaire werpen een ander licht op de uitkomsten van de Kadernota. Er is sprake van tekorten voor de komende jaren.

De conclusie is dat de meerjarenbegroting niet meer sluitend is. En dat vereist bijsturing om toch tot een sluitende begroting te komen. Ik kom daar later in mijn bijdrage op terug.

In de Kadernota voor 2020 worden de kaders uitgezet voor de begroting voor volgend jaar. De Wolden is een sportieve gemeente. Vorige week hadden we nog een toelichting van de sportfunctionarissen, wat zij allemaal doen in De Wolden. Dat er veel op het gebied van sport en bewegen gebeurt merken we ook aan de kadernota. Er ligt een groot accent op sportvoorzieningen, Wij vinden dat er naast sport ook aandacht moet zijn voor andere zaken zoals onderwijs, cultuur en welzijn. Voor het CDA is het belangrijk dat iedereen meetelt en kan meedoen. We vinden het dan ook fijn, dat De Wolden binnenkort het convenant Meer Muziek in de Klas ondertekent. *Op 20 juni.*

Het goede voorbeeld

Vorig jaar november vroegen wij aandacht voor het LHBT beleid in onze gemeente, dat nu verder wordt uitgewerkt en terugkomt in de notitie over de inclusieve samenleving. We hopen die notitie binnenkort te mogen ontvangen.

Vorig jaar vroegen wij ook aandacht om als gemeente het goede voorbeeld te geven bij de energietransitie en besparing. Een energiescan van de gemeentelijke gebouwen werd toegezegd. Het doel was inzichtelijk te maken welke investeringen er nodig zijn om de gemeentelijke gebouwen energieneutraal te maken. Aanvankelijk zouden we de gegevens voor de behandeling van de kadernota ontvangen, zodat we ze mee konden wegen bij de integrale afweging. Het blijkt, dat het nu september wordt. We vinden dit jammer, maar we zullen het blijven volgen. Graag zouden we actie zien om de gebouwen energieneutraal te maken. Ondanks de uitkomsten van de meicirculaire We hopen op uitvoering van een aantal voorstellen in 2020.

Communicatie

De gemeente zou ook op een ander vlak het goede voorbeeld moeten geven. Namelijk op het gebied van communicatie en dienstverlening. Hoe ga je met de mensen om?

Twee weken geleden was er een persbericht dat de inwoners van De Wolden de gemeente een **hogere** waardering geven. Er is een stijgende lijn zichtbaar. Vorige week hadden we als raad een interactieve avond met de sector Dienstverlening. We hoorden dat er heel veel wordt gedaan voor een goede communicatie. Alles helemaal goed zou je denken. Maar het kan natuurlijk altijd nog weer beter.

Een Voorbeeld: De ombudsman merkt in zijn jaarverslag op, dat behandeltermijnen bij de interne klachtenprocedures fors worden overschreden. Dat kan dus beter.

Een ander voorbeeld: Van de Sociaal Ombudsvrouw hoorden we dat de aanvraagtijd voor het krijgen van een keukentafel gesprek bij aanvraag van ondersteuning vanuit de Wmo zes weken is. Die doorlooptijd staat al lange tijd op 6 weken en er is geen verbetering zichtbaar. Het CDA vindt dat dat beter kan! We dienen daarom samen met ChristenUnie, D66, GroenLinks en PvdA een motie in , waarin we het college oproepen om inzichtelijk te maken wat er moet gebeuren om de termijn van 6 weken te verkorten naar 1 week. En deze informatie aan te bieden aan de gemeenteraad voor 1 september 2019. **MOTIE KEUKENTAFEL GESPREK.**

Communicatie / dienstverlening was ook een punt van aandacht bij de behandeling van bestemmingsplan Dunningen 4 in januari 2019. Insprekers gaven aan dat brieven zoek waren geraakt. Dat kan natuurlijk niet.

Nog een ander voorbeeld. Het CDA hoort van inwoners, die contact hebben met diverse gemeentelijke ambtenaren, dat zij niet op de hoogte worden gesteld, wanneer de betreffende ambtenaar vertrekt en wie de vervanger wordt. Dat kan natuurlijk beter!

En dan hebben we ook nog de communicatie met de omwonenden van het terrein van CH De Wolden. In januari 2017 hebben omwonenden een bezwaarschrift ingediend tegen het afgeven van een vergunning. Door de bezwarencommissie zijn zij in het gelijk gesteld, maar zij wachten nu al bijna twee jaar op een besluit van het college op het advies van de bezwarencommissie. Het CDA vindt dat dit beter kan. Het traject duurt erg lang en inwoners zijn gebaat bij duidelijkheid en helderheid. Wij vinden dat het college voldoende tijd gehad heeft om een besluit voor te bereiden. We dienen daarom samen met ChristenUnie, D66, GroenLinks en PvdA een motie in waarin we het college verzoeken om 'besluit op bezwaar' te nemen voor 1 september 2019 en dit besluit te communiceren naar de omwonenden van CH De Wolden en naar de gemeenteraad. **MOTIE CH DE WOLDEN**

Dan nog een laatste voorbeeld over communicatie/dienstverlening: Het instellen van de werkgroep bomenkapbeleid had ook veel voeten in de aarde. Het heeft bijna 1,5 jaar geduurd voordat de werkgroep geformeerd was en dat de eerste vergadering kon plaatsvinden. Dat geeft toch wel de nodige frustratie bij de betrokken partijen. Wij willen het college vragen wat zij bij volgende vergelijkbare situaties gaat doen zodat de genoemde situaties niet meer voorkomen.

Duurzaamheid

VZ

Het CDA maakt zich sterk voor duurzaamheid en wij vinden dat duurzaamheid van toepassing is op al het beleid van de gemeente. Zoals bij de aanleg van wandel/ en fietspaden, bij het onderhoud van wegen, energie maar ook bij verbouw/ en nieuwbouwplannen en bij de overheidsfinanciën.

We willen graag een leefbare wereld achterlaten voor de generaties na ons. Het CDA vindt het belangrijk dat de overheid ons belastinggeld sober, efficiënt en verstandig uitgeeft. Ten aanzien van het MFA te Zuidwolde vinden we dan ook dat de raad een objectief, rechtvaardig, betrouwbaar en financieel verantwoord besluit moet nemen.

Objectief: gebaseerd op feiten en niet op meningen.

Rechtvaardig: Er is breed draagvlak bij omwonenden en toekomstige gebruikers van de eventuele MFA, maar hoe is dit voor de inwoners uit de andere kernen? Is er genoeg onderzoek gedaan naar de noodzaak van een theaterzaal met in de nabije omgeving theaters in Meppel en in Hoogeveen, waar ook al veel subsidie bij moet? En blijft er na deze forse investering nog wel genoeg investeringsruimte over voor andere benodigde investeringen in andere dorpen. Ik denk aan de Sporthal en gymzaal in Ruinen, waar op termijn ook iets zal moeten gebeuren. Hoe ziet de wethouder dit?

Betrouwbaar: Zijn de onderzoeksgegevens compleet? Zijn de aannames realistisch? Het investeringsbedrag is gebaseerd op prijspeil 2018. Hoe voorkomt je dat bij de sterk exploderende bouwkosten de investeringen niet uit de hand gaan lopen? De gepresenteerde gegevens moeten betrouwbaar zijn. In de kadernota wordt bij de exploitatie uitgegaan van een jaarlijkse opbrengst van ruim 3 ton, de baten. Maar is dat reëel? De gewenste opbrengsten voor de gymzaal zijn namelijk 500 % hoger dan de huidige opbrengsten en bij de sporthal is dit het dubbele. Hoe betrouwbaar zijn de geraamde baten?

In het besluit over het MFA hoort ook een *Financiële verantwoording*: Een duidelijke onderbouwing en financiële risicoanalyse voor zowel de investering als de exploitatie. Een exploitatierisico zou de deelname van de sportschool in het MFA kunnen zijn. Wat als deze ondernemers er na enkele jaren uitstapt? Hoe groot is dat risico en welke financiële risico's brengt dat met zich mee.

Rekenkamerrapport

Vz

We hebben het rekenkamerrapport van Reestmond nog vers in het geheugen. De uittreding uit Reestmond was een proces, dat net als de bouw van een MFA niet vaak voorkomt. We hebben toen als raad niet voldoende kaders gesteld. Bij de behandeling van het rekenkamerrapport gaven vrijwel alle partijen aan om de conclusies uit het rekenkamerrapport als leerpunt richting de toekomst mee te nemen. En voor we het weten dient het volgende project zich aan, namelijk het MFA in Zuidwolde. Bij Reestmond ging het nog om een relatief klein bedrag, dat eenmalig was; bij het MFA praten we over een groot bedrag en structurele exploitatielasten voor de gemeente. Kortom het is hier nog veel belangrijker om grip te houden op het proces en vooraf kaders te stellen.

MFA Zuidwolde

Het realiseren van een eventueel MFA in Zuidwolde vergt een forse investering, van 13, 6 miljoen. Er komt nog een apart raadsvoorstel, op basis waar de raad kan beslissen of zij wel of niet instemmen met de realisatie van het MFA. Wij gaan ervan uit dat het dan geen raadsvoorstel wordt waarbij we alleen nog een stemtoelichting kunnen geven, maar een voorstel met Eerste en Tweede termijn, zodat gedegen besluitvorming kan plaatsvinden. In de kadernota is de investering voor het MFA echter al verwerkt en dat geeft verwarring. En zo zal dat straks ook met de begroting zijn. Het lijkt alsof alles al in kannen en kruiken is, maar de beslissing moet nog worden genomen.

MFA Agenda

Wij willen dat gemeenteraad grip houdt op het proces om te komen tot de eventuele realisatie van een MFA in Zuidwolde. Daarom vinden we dat de raad goed geïnformeerd moet zijn. Er moet een duidelijke agenda komen met hierin de momenten waarop de raad aan zet is, wanneer de raad geïnformeerd wordt, wanneer de belangrijke beslissingen genomen worden, wat de kritische tijdslijnen zijn en het point of no return. We dienen hiervoor samen met ChristenUnie, D66, GroenLinks en PvdA een amendement in, waarin we het college vragen om een agenda (een tijdspad) op te stellen tot realisatie van een mogelijk MFA met daarin de beslismomenten en op welke momenten de raad aan zet is en geïnformeerd wordt. Deze agenda aan te bieden aan de gemeenteraad voor 1 september 2019. **AMENDEMENT AGENDA**

MFA Financiële risico analyse

Het CDA vindt dat de raad goed geïnformeerd moet zijn over de financiële risico's die er op het terrein van de investering maar ook van de exploitatie zijn. We hebben nu alleen nog de beschikking over een haalbaarheidsonderzoek. Om een goede inschatting te kunnen maken van de financiële risico's willen we een financiële risicoanalyse van het project en inzicht in de exploitatierisico's. We dienen daarom samen met ChristenUnie, D66, GroenLinks en PvdA een amendement in, waarin we het college vragen een financiële risicoanalyse op te stellen van het project en inzicht te geven in de exploitatierisico's van het MFA te Zuidwolde. We willen deze gegevens voor 15 oktober 2019, zodat ze meegewogen kunnen worden bij de definitieve besluitvorming over de realisatie van het MFA, maar dat we ook mee kunnen nemen tijdens de behandeling van de begroting 2020. **AMENDEMENT FINANCIELE RISICO ANALYSE**

Vorbereidingskrediet

Er wordt gevraagd om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 75,000. Wij begrijpen dat er middelen nodig zijn om zaken uit te zoeken om daarna met een gedegen plan te komen. Het CDA ziet het beschikbaar stellen van het voorbereidingskrediet dan ook los van het eventueel akkoord gaan met een realisatie van het MFA.

Cofinanciering

Als laatste willen we de wethouder vragen om bij het uitwerken van de plannen mee te nemen in hoeverre er mogelijkheden zijn voor cofinanciering van andere overheden (Provincie, Rijk, Europa) of subsidies van de diverse fondsen.

PM posten.

Volgens de kadernota blijft er een investeringsruimte over van 3,4 miljoen voor de jaren 2020 - 2023. In hoeverre dat nog waar is na het uitwerken van de meicirculaire is nog maar de vraag. Kan de wethouder daar iets over zeggen?

Daarnaast staan een 20 speerpunten nog als pm post vermeld. Met andere woorden het is nog niet bekend welke investeringen daarvoor nodig zijn of welke exploitatielasten dat met zich mee brengt. Voor 20 pm posten blijft er dus nog 3,4 miljoen over. En dat is best krap denken wij. Zeker aangezien dit bedrag voor 4 jaar is.

Ook gezien in het licht van de meicirculaire vinden we vinden dat er altijd investeringsruimte moet overblijven, want er zullen altijd zaken naar voren komen, die om extra investeringen vragen. Het CDA vindt een aantal onderwerpen toch wel dermate belangrijk dat we deze willen uitvoeren. Wij denken daarbij aan bijvoorbeeld aan de aanpak van de kruising Steenbergerweg/ Steenberger Esweg, het energieneutraal maken van de gemeentelijke gebouwen, en de aankoop van bouwgronden. Daar moet investeringsruimte voor blijven. Het CDA wil daarnaast niet alle middelen in de sportvoorzieningen investeren, maar ook ruimte houden voor investeringen in het culturele vlak, zoals eventuele investeringen/ structurele exploitatielasten voor de bibliotheek. Daarnaast is de jeugdzorg een open einde regeling, maar goede jeugdzorg is wel belangrijk. Wij willen het college vragen daarvoor ruimte te houden bij het uitwerken van de nieuwe plannen.

Elektrische laadpalen

Vz,

Ik kom nog even terug op mijn punt van duurzaamheid. Wij vragen opnieuw aandacht voor het plaatsen van de elektrische laadpalen voor auto's. In onze gemeente loopt de dekking van laadpalen achter bij omliggende gemeenten. In 2015 hebben we als CDA een motie ingediend om tot voldoende laadgelegenheden te komen in De Wolden.

We zijn nu vier jaar verder. De laadpaal bij het gemeentehuis is gerealiseerd, maar de dekking in de rest van de gemeente blijft dun. Ondanks de belofte van wethouder ten Kate vorig jaar om 10 laadpunten in De Wolden te realiseren. Bij de presentatie van de centrumplannen van Ruinen, bleek dat het niet zeker is dat er een elektrische laadpaal op het nieuw aan te leggen parkeerterrein Om De Kaamp komt. Graag horen we van het college welke activiteiten het college onderneemt zodat in alle kernen elektrische laadpalen komen.

Ballonnen

VZ

Duurzaamheid is een breed begrip en het milieu hoort daar ook bij.

Vaak wanneer er ballonnen worden opgelaten is het feest. Het is inderdaad een mooi gezicht hoe alle ballonnen aan de horizon verdwijnen. Ballonnen zijn niet voor iedereen een feest, want ze vergaan niet in de natuur.

Het afval dat de ballonnen na hun vlucht uiteindelijk achterlaten is ongewenst, omdat het moeilijk tot niet afbreekbaar is. Daardoor levert het een bijdrage aan de 'plastic soep';

Daarnaast veroorzaken ballonnen dierenleed en -sterfte.

D66 zal daarom mede namens ons een motie indienen waarin we het college vragen om een verbod in te stellen voor het oplaten van ballonnen en wenslampionnen in onze gemeente.

Woningbouw

VZ

Ik wil nog iets zeggen over de woningmarkt in onze gemeente:

We zien een aantal knelpunten: te weinig appartementen voor senioren, beperkte mogelijkheden voor starters op de woningbouwmarkt en geen mogelijkheden voor alternatieve woonvormen.

Het CDA ziet graag meer kleine woningen met redelijke huur- of koopprijzen, speciaal gericht op huishoudens met alleenstaanden of twee personen. Het inzetten van de zogenaamde tiny houses biedt hiervoor zeker mogelijkheden. Ook andere alternatieve woonvormen zouden een kans moeten krijgen in onze gemeente. De PvdA zal daarom mede namens het CDA twee moties indienen. We willen starters op de woningbouwmarkt meer kans geven en daarnaast willen we onderzoeken welke alternatieve woonvormen er in onze gemeente zouden passen en welke locaties daarvoor geschikt zijn.

Fiets/voetverbinding Nijstad

VZ

Ik kom bij mijn laatste punt. Een onderwerp waar het CDA in het verleden ook al aandacht voor heeft gevraagd. En dat is een veilige fiets/voetverbinding tussen Nijstad en de Hoogeveenseweg. Onze motie heeft het in 2017 niet gehaald. We zijn nu twee jaar verder en we zien een snelle ontwikkeling van de Recreatieplas Nijstad. De ontwikkeling van de recreatieplas trekt veel recreatief fietsverkeer aan. Daarom willen wij nogmaals pleiten voor een goede fietsverbinding tussen de recreatieplas, Spiekampenweg en Lubbingeweg, zodat fietsers de recreatieplas veilig kunnen bereiken.

D66 zal mede namens het CDA een motie indienen waarin we het college oproepen om plannen te maken om te komen tot een veilige fietsverbinding.

VZ

Ik kom tot een afronding.

We zien met de uitwerking van de meicirculaire dat er geen sluitende begroting meer is. Het college heeft nog een klus te klaren om in het najaar met een sluitende begroting te komen. Het CDA wil daarbij wel dat er investeringsruimte overblijft voor een aantal zaken, die ik in mijn bijdrage genoemd heb.

De kadernota laat een flink investeringsplan zien, waarvan het MFA in Zuidwolde de hoofdmoot is.

Daarom vinden wij het uitermate belangrijk dat de raad grip houdt op het proces rondom het MFA en dat het duidelijk moet zijn, wanneer de raad aan zet is en wanneer er de beslismomenten zijn.

Om in de toekomst een goede beslissing over het MFA te nemen is een financiële analyse en inzicht in de exploitatierisico noodzakelijk.

DANK U WEL.

Karin Brouwer, fractievoorzitter CDA De Wolden.